

Анкета "Українське кіно сьогодні і завжди"

У грудні 1998 року серед слухачів курсу "Кіномистецтво" НаУКМА - це переважно третьокурсники, майбутні економісти, культурологи, філософи - я провела анкету, в якій було два запитання: 1. Які українські фільми ви бачили? 2. Що в цих фільмах ви сприймаєте, а що не сприймаєте?

Відповіді на перше запитання засвідчили: коло українських фільмів, які побачили студенти самостійно (для слухачів курсу раз на тиждень влаштовувалися перегляди кінокласики і в рамках переглядів було показано "Землю" О.Довженка та "Камінний хрест" Л.Осики), досить вузьке. Серед учасників анкети фільм "Тіні забутих предків" переглянуло 7 чоловік, "Захар Беркут" - 3, "Легенду про княгиню Ольгу" - 2, "Білий птах з чорною ознакою" - 1, "Пропалу грамота" - 1, "Данило, князь Галицький" - 1, "Страчені світанки" - 1, "Сад Гетсиманський" - 1, "Злочин з багатьма невідомими" - 1, "Роксолана" (окремі серії) - 3.

Відповіді на друге питання свідчать про те, що молодь дуже мало обізнана з українськими фільмами (та й звідки, хоча після прослуханого курсу інтерес до них з'явився, судячи з того, які касети студенти почали брати у відеотеці кіноклубу для перегляду). Але навіть серед такого штучно створеного голоду на українське кіно виникли цікаві й слушні спостереження, які й наводимо.

"Хоча практично всі фільми (українські) з'явилися в радянську епоху, коли Україна була «молодшим братом», який мусив в усьому слідувати за «старшим», ці стрічки неабияк насичені власне чимось українським. Вони, можна сказати, побудовані на фольклорі. І хоча вся матеріалістична й духовна культура на той час виходила з суворих атеїстичних засад, фільми були проникнуті образами й ідеалами біблійного, міфологічного походження. Образи, характери, події яскраво малюють історію України. У фільмах неповторний український гумор. В них присутні й ліричні мотиви, й героїчні, й просто побутові.

Звичайно, хотілося б бачити більше фільмів, старих і нових".

Анна Михальчишина.

"Стосовно неприйняття чогось у цих фільмах, то перше - їхня катастрофічно мала кількість. Надзвичайно подобається гра акторів (крім "Роксолани"), режисерські задуми, сценарії. Хотілося б, аби більше виходило фільмів, але щоб вони не опускалися до примітивізму, вульгарності сучасного російського кіно. Вже краще нічого, ніж таке".

Андрій Кулаков.

"Більшість із побачених фільмів - визнана класика. А от чим займаються сучасники-кінематографісти - дуже актуальне і, на жаль, болюче питання.

В рамках кінофестивалю "Молодість" вдалося переглянути фільм "Дві Юлії" О.Дем'яненко. Перше, що мене неприємно вразило, це російська мова фільму. І це в той час, коли фільм став кращим українським фільмом року. Що я не сприйняла також - це відірваний від життя сюжет. З одного боку, головну частину сюжету займає історія з квіткою, яка розмножується в особливих умовах. Я не розумію актуальності таких проблем. З іншого боку - нерозділене кохання, ніякої взаємності від коханої людини, тобто питання високої любові, яка, як говорить Біблія, "не шукає свого". До речі, цей бік мені видається вдалим, сама ідея, але форма, в яку замаскована вона у фільмі, її псує.

Мало у фільмі, а точніше, нічого немає українського. Те, що дозволяє віднести фільм до українського кінематографа, це хіба саме місце зйомок. Думаю, далеко не кожна людина здогадається, що це український фільм. Врешті, невже нам

бракує наших тем, про які можна говорити і які можна показувати? Я чекаю від українського кіно більшої глибини думки і зовсім необов'язково з надто складним сюжетом".

Анна Нич.

"З того, що я бачив, дуже важко зробити генералізацію про те, що я сприймаю. Звичайно, можна сказати, що "Тіні забутих предків" або "Легенда..." - то гарні історичні фільми, які поетизують країну і минувшину. Моя особиста думка: це, звичайно, гарні фільми, але це вже старі фільми. І свої здібності варто було б спрямувати у творче русло, зайнятися пошуком можливостей знімати нове кіно. А так на екрані з'являється такий несмак, як фільми про Бандеру у стилі фільмів про Леніна. Я вже не кажу про недоречність появи на початку титрів подяки якомусь м'ясокомбінату за фінансову підтримку. "Роксолана" зроблена на низькому технічному рівні, з озвученням, що не встигає за артикуляцією актора, історично недостовірна, з посередньою грою акторів. Зате багато серій! Створили національний серіал!"

Олександр Щербина.

Фільм "Камінний хрест" Леоніда Осики змушує замислитись над тим, що ми - українці, належимо до цього певного етносу, до цієї землі, маємо власну історію, культурну спадщину, традиції. Осика показує, наскільки це є важливим для людини, наскільки важко відмовитися від свого коріння й емігрувати в іншу країну. Навіть у наш час, навіть у молодому віці це важко. А що казати про літніх людей, які покидають рідне село, все, що дороге їхньому серцю, людей, яких вони люблять, землю, на якій вони працювали весь вік, і їдуть у незвідане, не знаючи, як там буде. Прощання старого з селом більше нагадує похорони, особливо страшні через те, що люди ще живі. Осика показує Івана Дідуха як особистість, ми бачимо його страждання, а його дружина покірна і безсловесна. Режисер не звернув увагу на почуття жінки, мені здається, це недолік фільму.

Взагалі фільм залишає враження суворості життя, його законів. Під час того прощання з селом стає моторошно, особливо це підкреслює танок старого, але в них немає іншого виходу. Життя диктує свої правила".

Світлана Яковенко.